

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni, hajdu-böszörményi és székelyhid-kerületi „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

kisebb költséggel, kisebb veszteséggel... az most el lett érve? En azt...

ártunk ünepélye.

Debreczen, jun. 28.

si győzelmiünket most már biztos... a tegnap fényes sikeréből. Oly...

bevonulást csak látni kellett... hadunk lehessen. Folytonos el...

varos az első választókerület... a várjáró Csécsy Soma...

és az olvasók. A város Sándor a 2-ik választó... szavak kíséretében mutatá be...

Erő követelőtünk a szin... panaszható beszédet tartá. Mindkét...

mint a kis Kossuth... nyozott az egész ünnepegy...

Eljén Verhovay! Eljén Verhovay!

Erő követelőtünk a ma... utazott el Nagyváradra. A párt...

védegyelet tegnap gyűlést tartott... kovács István, alelnökké Ti...

Eljén Verhovay! Eljén Verhovay!

Eljén Verhovay! Eljén Verhovay!

Eljén Verhovay! Eljén Verhovay!

Eljén Verhovay! Eljén Verhovay!

Eljén Verhovay! Eljén Verhovay!

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 frt... Előfizetési pénz a minden közzelvény...

A választás napja közeledik. Nagy dolgok felett kell határozni a nemzetnek.

Nézetünk szerint, alkotmányos nemzettek mindig önmaguk rendelkezhetnek saját sorsuk felett.

Polgártársak! A debreczeni függetlenségi párt e czéla törekszik. A nemzeti önállóság van felirva lobogójára.

E jelszavakat hangoztatják s vallják ama derék férfiak is, kiket pártunk követelőtül felállított.

Két jelöltünk tettekben gazdag, fényes multtal dicsekedhetik. A harmadik jelölt még ifjú, de a legszebb reményekre jogosít fel.

Polgárok! Ne hallgassunk a közönytűes csabászavakra, hanem kövessük azon utat, mely hazánk önállóságára vezet.

Eljén Verhovay! Eljén Verhovay!

Eljén Verhovay! Eljén Verhovay!

Eljén Verhovay! Eljén Verhovay!

Eljén Verhovay! Eljén Verhovay!

Eljén Verhovay! Eljén Verhovay!

Eljén Verhovay! Eljén Verhovay!

Eljén Verhovay! Eljén Verhovay!

Eljén Verhovay! Eljén Verhovay!

Fejlettebb porcellániparunk herendi gyára a legutolsó válság alatt megbukott, most csak romjaiból igyekeznek fölemelni.

Fegyvergyártásunk egyebet sem igényelt végelpusztulásához, mint a vadászati fegyverekre rovt adót.

Zsir és szalonaiiparunk emelkedéséről, azt hiszem, felesleges beszélni a debreczenieknél; ők meg lehetnek elégedve a vámszövetséggel.

Szappaniparunk statisztikai adatai érdekesebbek valamennyinél. Mert ha a szappanfogyasztás mértéke valamely nemzet miveltiségének, mint egyik nemzetgazdász állítja, úgy meg kell adni, hogy miveltiség dolgában meglehetősen Ausztriától függünk.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

kormány akarja. Ausztria irányában ugyan alakul kereskedelmi mérlegünk, hogy gyarmat maradjon örökös, még ha kivitelnünk oly nagy lesz is, mint a ritkaságkép jelentkező 1868-ik évben.

Behoztunk ez évben Ausztriából 341 milliónyi értékű árut és kivitünk ugyanakkor 331 milliónyi nyereszterméket. Volt tehát a kedvező évben is 10 millió veszteségünk.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— Vidéki hírek. Nagyváradon egy taligás lovasolt a Körösbe fut. Erdélyi Mariette, ki a debreczeni színpadon is sikerrel vendégszerepelt, most Nagyváradon idők. Csánalos közegében a villám beütött egy csürbe s azt minden bennelevővel együtt elhamvasztá.

Verhovay és Csernátóy. A debreczeni első választókerület derék ifjú követelőtének, Verhovay Gyulának körülbé érkezése előtti napon Csernátóy lapja igen éles támadást intézett Verhovay ellen, s ezt a debreczeni kormánypárt is ezirvel osztotta szét vasárnap reggel.

Verhovay az „Egyetértés és Magyar Ujság”-ban felelt erre. Adjuk abból a következőket.

Felcsöztöm Csernátóy Lajos urat, bizonyítsa be bárkivel, bármivel, a sajtó-bureau bármelyik volt és mostani főnökével, tagjával vagy szolgájával, tanuval vagy okmányával, mikor voltam a sajtó-bureau tagja? Tovább meyegek bizonyítsa be egyedül azt, ha valaha bármilyen ügyben csak egy pillanatra is, álléptem a sajtó-osztály kúszóbot. Mig ezt nem teszi, hazug rágalmozó, kinek tisztességes társaságban nincs helye, hanem megérdemli, hogy mint mások becsületére támadó orgyilkost belyeggel homlokán állítsák peneleng alá.

Tudta ön uram igen jól, hogy szerkesztőségében nincs és nem volt sem a sajtó-bureauból, sem más hivatalból senki, különben a „Hon” elleni polemikájában tavaly ki nem jelentette volna, hogy az „Ellenőr” munkatársai közül nem volt hivatalnok és nem is ment jobbra senki, hanem ment balra a „szépséges” feltejtete és nyilatkozatot akkor, midőn szerkesztőségének egyik tagját Hnyay A. urat azzal vádolta a „Hon”, hogy a közmunkatársához hivatalért folyamodott. Vagy hát akkor ön beszületévi összehíróknak tartotta kijelenteni, hogy szerkesztőségében nem volt és nincs hivatalnok, mikor mai nyilatkozata szerint ellenkezőleg azt állítja, hogy eugem a sajtó-bureauból vett át? Mikép tartotta ön akkor politikai jellemével, lapjának ellenzéki állásával összeférő, hogy oly munkatársat vegyen föl szerkesztőségébe, ki a sajtó-bureau tagja volt? Mikép tartotta ön lapjának politikai és erkölcsi hitelevél összeférőnek, hogy egy sajtó-bureaubeli ember saját neve és jegye alatt írja az „Ellenőr” irányú cikkeit? Mikép van az, hogy ön a munkatársat lapjának vezetésével is megmerte bízni és ennek dacára nem akadt eddig a sajtó-bureau volt és mostani főnök, nem az egész jobboldali journalistikában, a ki szemére jobbanotatá volna, hogy a sajtó-bureau tagja volt? Iue uram a kérdések, melyekből kitünik, hogy az ön személyében oly nyomorult ember forgatja a tolat, ki azt a pillanatot választotta orgyilkos támadásának keresztülvételére, midőn az ön nyilatkozatom már eikésk a debreczeni választókra nézve, a kiknek bizalmát el merem fogadni ura elien, még ha száz ly banditát uszit is elienem.

— Egy kis közszeg nagy kincse. A biblia azon kiadásából, melyeket Guttenberg 1450-től 1466-ig mainzi nyomdájában készített — s mely a bibliophilek előtt a „negyvenkötös biblia” néven ismeretesek — csak nagyon kevés példány maradt fenn. Múlt őszel találtak fel ezen ritka példányok egyikét részint papírra, részint pergamentre nyomva — a klein-hantzi falusi templom sekrestyéjében, hová a 1677-ben az anhalti hercegség lovászmestere és főkomornyika adományozásán folytán jutott, 200 éven át a biblia kéziratának tartott, s a nélkül, hogy valaki értékét sejtette volna, a sekrestye énekírói között hevert. Miután a múlt őszzel a munka nyomtatási helyét véletlenül feltalálták a lapok ezen miveltiség felől közleményeket hoztak, s mai napság a 8500 márká értékű biblia, hogy angol könyvgyűjtő birtokában van. Ezen őszeg tekintélyes tőke a kis helységre nézve, mely egyszerű templomcsokánján gazdaságáról az előtt sejtlemmel sem bírt.

Üdvözlő beszéd partunk jelöltehez. — A tanuló ifjúság köréből. — Mélyen tisztelt honfiak! A debreczeni főisk. tanuló ifjúság egy része — véleménynyilvánításra joguak tudatában szent közeletességnek ismeret gyáva féltésében nem veszteteln — akkor, midőn a közérzlet rója le tiszteletdíját azon nagybecsű férfiak előtt, kiknek soha sem volt oka csalatkozni, eljöttünk tehát mi is az ifjúság részéről, miut ennek küldöttsége kifejezését adni eszerény de mindenek felett háragzkodásunknak, tiszteletünkre; eljöttünk, ezennel kívonlítani önk előtt, hogy mi szeretjük — imá-

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

— A magyar fővárosból. A zanzibari szultán, ki sajátságoságában föltötte áll meg a persa sah-nak is, a jövő hó folyamán Budapestre lesz.

Hírletél díj: Öt-hatoson petitorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szentén több labeli hirdetések, alk. aszerint a legolcsóbb 4 rért. Bélyegdíj: minden belyegzettel külön 30 kr. Nyilt-tér-en megjelölendő közzelvény 6-hatoson sorra 15 kr. Nérv. vagy bérmentelend beklóttó kértások nem vétetek tekintetbe. — Ugy szintén kértások sem adnak vissza.

Simonyi Ernő beszéde Debreczen választó polgáraihoz.

Junius 27. d. u. 1875.

(Vége.)

Ezen módon uraim a nélkül, hogy a munka erőtől százezernyi erőteljes ifjú embert meg vonnánk, néhány év alatt az egész ország népét, az egész új nemzedéket átalakítanánk egy magyar hadsereggé. — Es hogy uraim! képezzék legyen ezen hadsereg, évente a születési idejében, az ország különböző vidékein tarthatunk öszipontostott fegyvergyakorlatot. Tehetjük azt, a mit tesz a lelkese, hogy vasárnaponként gyakorlatot tart a nép a mezőben, és midőn szükség van rá, az ország minden polgára fegyver fogható (éjjen), és miután a magasabb tanintézetekben, a tisztek, a tábornokok, a törzstisztek kiképzettek, ezen hadsereg mindenkor készen lesz (hangos tetszés). Az ilyen hadsereg nem alkalmas arra, hogy kimozdítassék az ország határain túl, hogy országokat hódítson, de nekünk nem törekvünk az, hogy békés országok hódítsunk; minélkünn egyedüli kötelességünk, hogy saját hazánkat minden külső megtámadás ellen biztosítsuk (lelkessül éjjen). Ezt pedig így módon sokkal jobban, sokkal biztosabban fogjuk elérni, mint a mostani közös hadsereg mellett, mert akkor nem 800,000 katonát, hanem körülbelül kétszer annyit képes Magyarország kiállítani, nem azért, hogy valaki töltse a zászlók alatt munkálatlanul az időt, hanem hogy készen legyenek akkor, midőn a szükség kívánja, s ha hazájuk védelmére kell menni. (Éjjen!) E rendszer által uraim! mi Magyarország határainak biztonságát körülbelül évenkénti 15 millió forinttal el fogjuk érni, akkor 20—25 millió forintot megtakarítunk a mi adósságaink fizetésére, hiányaink fedezésére, csupán a honvédelem mellett; ez azután oly megtakarítás, a melylyel mar szemben ezután lehet a pénzügyi anyag orvoslásához fogni; hanem ha néhány hivatalnok elbocsátásával akarunk gazdálkodni, megtakaríthatunk oly összeget, a mely egyes emberrel egyes községnél nevezetesen összeget tesz, de az ország óriási kiadásához mérve csak csekélység. Ekképen megtakaríthatunk százszázakat, de nem takaríthatni meg milliókat, nem takaríthatni meg 30 milliókat. — a melyre szükség van, hogy a mi hiányaink fedeztessünk. (Általános helyeslés.)

Ez nézetem szerint egyik a legfontosabb része annak, a mit pénzügyi bajaink rendezésére nézve tennünk kell, de ezt uraim nem tehetjük addig, míg 1867 évi törvények úgy fennállanak, mint azok jelenleg fennállanak: Azért törekvünk mi az 1867 évi törvények melletti módosítására, azért kívánjuk mi Magyarország önállóságát, függetlenségét, mert a nélkül, hogy Magyarország önálló független legyen; a mi honvédelem kérdését ilyen módon nem rendezhetjük. (Ugy van.)

Hazánkban azért fontos a jövő, mert a jövő országgyűlés folyama alatt le fog járni azon határidő is, a melyen az 1868-ik országgyűlés tíz évre megalakította a mostani honvédelmi rendszert, akkor le fog járni az idő, és akkor új szerződésre kell lépni, — és újonnan kell szervezni a honvédelmet, s akkor lesz ideje megszűntetni ezen rendszert, a mely mostani pénzügyi helyzetünkben megöl, a mely a mellett, hogy lennünk pénzügyileg megromt, még ki-aké- a sem biztos a megtámadások ellen. (Helyes.) Uraim a másik kérdés az önálló vám és kereskedelmi szövetség. Ezen önálló vám és kereskedelmi szövetség oly életképes Magyarország, a mely nélkül anyagi Magyarország soha fel nem virágozhat. Midőn mi azt mondjuk: mi nem akarunk beleegyezni az adó emelésébe, nem azért mondjuk azt, hogy fizetnünk kell, mert tudjuk, hogy az adót fizetni kell. Hisz uraim! ha a honpolgárok élvezik az alkotmány malasztait, élvezik a törvény jövedelmeyét, kell hogy annak terheiben is részesüljenek. — De uraim! mi nem akarjuk az adóemelés által felelteni Magyarország pénzügyi hiányait azért, mert megvagyunk győződve, hogy ha Magyarországon az adó oly mérvben felemltetik, hogy ezen pénzügyi hiányait fedezni akarják, — ez Magyarország anyagi romlását fogja eszközölni. (Helyes.)

Azt mondják a mostani kormány férfiai, azt mondja a jelenlegi pénzügyminiszter, a kinek segítségével reményli a kormány a magyar pénzügyi bajokat orvosolhatni, hogy a pénzügyi bajok orvosolhatók két eszközzel, az egyik: megtakarításokat eszközölni a kiadásokban, a másik: szaporítani a bevételüket. Ez az igaz. De ok a megtakarítás, a közgazdaságban az igazság szolgáltatásával, — szóval a belügyi megtakarításokhoz hozzá járunk, az egyik: megtakarításokat értik. A közös hadsereget illeti, arra a jelen pénzügyminiszter azt mondja: másképp nem lehet, mint adóemelés által. Az nem áll, ehhez nem kel valami nagy pénzügyi bölcsesség. A jövedelmek uraim! emelni kell az által, hogy a honpolgárok adó-képességét emeljük. Emelni kell azt azért, —

hogy új jövedelmi forrásokat teremtsenek. — Ez uraim első és legfőbb eszköze szolgál nekünk a vám és kereskedelmi szövetség, — színtétele és az önálló vámterület felállítására. Egy két példát mondom rá. (Halljuk!)

A miniszter azt mondja, nekem több jövedelemre van szükségem. Ő azt mondja: én felelem az adót. Mi azt mondjuk nem az adót kell felelni, hanem vessünk vámost oly cikkekre, a melyek mellobbhatók, a melyek nem a mindennapi szükségletet illetik, hanem kényelmet mozditanak elő; például, azt mondunk én, vessünk tíz tizenöt krajczár vámost a kávé minden fontjára, hát a ki a kávé szereti arra nézve az teher lesz. (Derültség.) — De uraim! kétféle inni nem kényeszerül senki, nem jön az adó exektor, a ki bele öntse a kávé-t, — hanem a ki nem akarja azt a néhány krajczárt megfizetni, az nem iszik kávé-t, (derültség.) a ki pedig mégis inni akar, az megtalálja azt a tíz, husz krajczárt, s megfizeti, azt önkéntesesen teszi, és nem adóképpen teszi, akkor ha ezéne van, vagy ha hitele van. (Ugy van.) Jelenleg uraim mi ezt nem tehetjük, — mert ebben bennünk, a közös vámterület akadályoz. Ha mi kivétül például ötven krajczár adót egy rőf posztóra, a mely a külföldi ről behozatik, következzék a lesz, hogy az én öntőmért, tán két forinttal többet fogok fizetni, tehát jobban megkímélem, és nem oly gyakran fogom változtatni, és csak akkor fogom megfizetni ha van pénzem, és nem ha az adó executio kényszeríti. (Ugy van.) De uraim nem mind, ez által mi a haza pénzterárába jövedelmek hoznak be, ez a jövedelmek fizeti a külföldi kereskedő, a ki a posztót behozza, és a külföldi gyáros ki azt gyártja. Ez által az történik, hogy a hani gyáros 50 krajczárral drágábban adhatja, mint most, tehát kétszer lesz a külföldi gyáros versenyezői, tehát a külföldi gyáros kevesebbet fog behozni, ez által a pénzterárákevesebb meg; de most oldalról az történik, hogy a mi gyáraink szaporodni, emelkedni fognak, a mi gyáraink, ipar kerest, és jövedelmi adóban többet fognak behozni, mint befizettek eddig. (Helyeslés.)

Ilyen példát számtalan mondhatnánk, de nem akarok ezen tárgy felett hosszasan beszélni, elég annak megvilágítására, hogy igenis lehet, az adóemelés nélkül is Magyarország jövedelmét emelni, hanem arra nézve szükség, hogy ön magunk függetlenül intézkedjünk a magunk intézkedéseiben. (Ugy van.) Uraim! azt mondja a multkor Gyerty Kálmán komáromi beszédében, hogy a mit mi akarunk, még ha elérhető volna is, az mindjárt jövedelmek hajtani nem fogna, pedig Magyarország azonnal szüksége van a pénzre; így uraim! én egy kissé szükörkönek tekintem ezen nézponot. Gyerty Kálmán pénzügyminiszter jóakarólag, és lelkiismeretesen járt el tiszteben s hivatásában, az ő becsületességét, az ő hazafiai szándékát, az ő fényes tehetségét kétségek vonni nem fogja senki, de ő neki az volt a nézete, hogy pénzt szerzeni csak egy módon lehet, és ezt: az adó felemlésén utján. Ez uraim nem áll. Mai naposság, a hitelpénz több, mint pénz; a hitel képezi valóságilag a négyvagosodásának alapját. Mihez képest, mi képesek leszünk Magyarországnak, ez időközben a kontár gazdálkodás által rombolott hitelét helyre állítani, és pénzzel is fogunk rendelkezni, (viharos éjjen. Éjjen Simonyi Ernő, éjjen a függetlenség párt!)

Midőn én az imént azt mondtam, hogy a honvédelmi rendszernek oly módni átalakításával, mint én mondom, 20—25 millió forint volna megtakarítható; távolról sem akartam azt mondani, hogy egy év alatt lenne eszközölhető; nem uraim! a ki az európai jelenlegi viszonyok közt Magyarországon azt akarja, hogy a közös hadsereg azonnal szétbocsátassék; az nem volna hazafi, az hazáját nem szereti, nem mondom, nem volna állam férfi, nem, de még hazafi sem volna.

Mert mi arra egy percig sem vagyunk biztosak, sőt bizonyos aggodalommal kell a jövőbe néznünk, sőt félhetünk attól, hogy a jövő országgyűlés befizetjenek nem fog, mielőtt Európa egészen fegyverbe nem lép, és akkor igen kérdéses, hogy Magyarország ésa lajtantúli testvéreink ezen háborún kívül tarthatjuk-e magunkat? Isten mentse meg ilyen háborútól, mert most is az ilyen szorult pénzügyeink közt én valóban nem tudom, mi lenne hazánkból; nem kellene tehát egyszerűen a közös hadsereget ezen új hadsereg életbeletételekor megszüntetni, hanem fokozatosan, úgy a mint nevedekében van ezen haderő, úgy kellene amazz fokozatosan leszállítani, úgy kellene vámtűgyünk rendezni, hogy a jövedelem fokozatosan bejőjön az ország pénzterárába. De uraim! mi helyt a világ azt látja, hogy szigorúan hozzáfogunk a gazdálkodáshoz, hogyha háztartásunkat úgy rendeztük be, hogy néhány év múlva jövedelmünk fedezni fogják kiadásainkat, azon perczen hitelnünk is van, mert a külföld látni fogja, hogy lehet hozzáink bizodalunk, hogy van miből megfizetni tartozásainkat. De uraim! az ország úgyre azon politika mellett, melyet a jelenlegi kormány követ, erős meggyőződéssem az, hogy egy miniszterium sem lesz képes Magyarország ügyeit rendezni, minden miniszterium kénytelen miniszteri előjének tettei iránt kímélettel visel-

teni. Nem szabad kimélni senkít, ha mi Magyarországot nagy bajait orvosolni akarjuk, nekünk kíméletlenül le kell lépelnünk a multban elkövetett bűnök, azokat ki kell gyökerezteni, és azután kell orvosolni (általános lelkes éjjenzés).

Uraim! ott van Gyerty Kálmán, a kinek mondatom, hazafiaságáról, jó szándékáról kétekedni nem lehet, ő átvette a magyar pénzügyeket, miután az ellenzék padjáról előlelt, a pénzügyminisztereket mindenképen sarkalta, hogy oldják meg a bankkérdést! Es uraim: egy évig volt ő miniszter, és nem oldotta meg a bankkérdést, és miért? ő azt mondta, hogy nem oly fontoságu a kérdés, hogy ő nem mert abba egy lépést sem tenni, mert az első lépéssel kompromitáltatnék. Hisz uraim! ezt ő előbb is tudta, tudta hogy nagyon fontos kérdés, hanem akkor, mikor még miniszter nem volt, nem tudta azt, hogy előlelt a kormányban, nem tudta mire voltak kötelezve. Uraim! nézzük meg a mult kormányának némely cselekményeit. Ott volt például a volt pénzügyminiszter Kerkápoly Károly, ki két erőt, legelőt eladott bizonyos számú oláh közsegeknek, az országának ingatlan vagyonát, a mely áll 60 és egynéhány ezer hold erdőből és legelőből áll 300000 forintot érő épületekből és 15 ezer és néhány 100 ft évenkénti regelekből, és ezt mind eladta 100,000 ftért és ezen 100,000 forint 20 éven át fizetett, ezt elvették 5 ezer forintot fizettek ezen tppant jövedelmző vagyonért.

Uraim! azt mondaná valaki, hogy ez képtelenség, pedig ugy van; de uraim nem kell azt hinni, hogy ezt maga a pénzügyminiszter csinálta, ez véletlen azon bizottság tagja voltam, az irományok, melyek erre vonatkoztak, 340 fontos nyomokat, és mi, a bizottság másfél évig bajlódott vele; nem uraim! egy miniszternek sincs anny ideje, hogy ezt tanulmányozza: hanem voltak a kik őt rászédeltek, megcsalták; jaj uraim! a törvényhozásnak kötelessége vizsgált és azokat szigorú felelősségre vonni. (Ugy van!) Mert igaz, hogy ha mi mindig fátyolt vetünk a multra, addig mi biztatjuk a rosakat a hűben.

Am de uraim engedjék meg, azt látom, hogy ha még soká fogom beszélnem nyujtani, más közbeszűlés lesz felülöt, a mi engem a beszűben, önöket a hallgatásban akadályozni fogja (nem kell adni rá semmit! halljunk közbe kiáltások, éjjen Simonyi Ernő!) ezt engedjék meg, hogy ezután beszámjam szavaimat, megköszönvén Debreczen város határozata választókerületünkem annyira megelégedést bizalmát és magamat továbbra is tisztelt barátságába ajánlom. (Leles éjjenzés mindenfelől Éjjen Simonyi Ernő! éjjen a függetlenség párt! éjjen Verhovai Gyula! éjjen Patay István!!!)

Vész Budapesten.

Szombaton folyó hó 26-án este egy oly irtóztató orkán dühöngött a fővárosban, melynek leírására a toll képtelen. Az elemek irtóztató csatát vívtak a lakosokkal. A főváros egyrészt kiheverhetlen csapás érte. Házak dűltek össze, a romok alá temette a lakókat, onnét a robajjal nőt ár által ismét tová ment, 1837 óta nem hallatszott annyi jajszó, mint ama borzalmak éjjenen. Szombat este 7 órakor délszél jélez a közlegő zivartat. Egyszerre megkezdődött az elemek csatája. Dió nagyságu jégdarabok hulltak özmélen beverve az utcaok erreit, leveze az épületek vakolatát. A sző legzörösebb értelmében az egék esatornái nyíltak. Husz perc alatt tele voltak a pinček, földszinti helyiségek, s csónáknál lehetett a szűkbe utczákon. Ellenállhatlan erővel rohant a víz. Pest azonban nem szenvedett annyit, mint a hegyesvölgyes Buda. A mi itt történt annak elképzelésére győngé a phantasia. A zugligetbe vezető utcán, a bécsi utcán ölmagasságu víz tödult. A svábhegyről emberi erővel elnem mozdítható sziklák, kövek, fadarabok rohantak alá az árral, melyek a város legszűkebb utcáiba behatoltak, s a császár forduló sodortattak.

Az utat elűntek, — a hidakat elmosta az ár, a föld itt-ott 3—4 lábnyira süllyedt, másutt ugyanannyi emelkedett. A lövönat kocsik ott fekszenek darabokra törve, kövel, iszappal borítva. „A szép Ilona” mellett mezőn megjárhatatlan sártenger állt. Itt több ember veszett el. Egy budapesti család, mely a zöldre rándult, szintén ezen eretett utól. Kocsijaiak elkaptak, feldöntötte a mérhetetlenül növekedő ár, s a szurokötött ég akadálytlan mekenélést, s csak a kocsikok s a család megllett tagjai menthették meg futással életüket. A beköszöntő hajnalpírál fedezték fel a család egyik nő tagját a hig sárban.

Ennek ruháját félig leszagattá az ár által tözött kavics. Mellette holt gyermek láthatott. Jobbra-balra ruhauszintok heverték, távolabb az apró darabokra zúzott kocsik s az elbukott lovak hullái!

S mintha összeesekűdtek volna az elemek! Nyolcz órakor, — az iszonyu vihar közepette lángba borult a Drasch-féle gyár, s elhavasztá annak legtekintélyesebb részét. A svábhegyi

nyaralókban borzasztóan dult a vihar. Sok közülök döntöttek össze, mint egy hátróvár.

Százados fákak tópték ki gyökereitől a romboló vész. Eképp azonban elhalványul a mellett, a mi a szűkölből táru elénk. Nemcsak az idej munkát, de évek verejtékes fáradságát rombolták össze és semmisíték meg az elemek. A legszebb táblákat, köhalom s kavicsozóna fedti.

A ráczvárosban legborzasztóbb volt a vihar. A voltaképeni szerencsétlenség este 9 órakor vette kezdetét. Pár pillanat alatt 14 ház dűlt össze. Itt sok emberélet veszett el. Számok még nem tudatik. A Manksch-féle két emeletes ház összeomlott. Az Atillautczát még most is víz borítja a földszinti lakásokban ez utcán 14-en fultak meg. Az új telep temploma formászerint összezuatott. — Szerencsére emberélet nem esett áldozatul.

A Krisztina-városban félig egészen bedűlt házzakkal találkoztunk. A déli vaspályával érkezettek nem szállhattak ki szombat este, csak másnap jöhettek be. Hogy hányan veszték el, még eddig nincs konstatalva, 38-ról van eddig tudomásunk. Budapestben is oly nagy volt a vihar, hogy a kár 100,000 frtra tehető.

A nagy csapásban a katonaság és a tűz-örség jött a polgárok védelmére. A fővárosi rendőrségtől akár fél Buda lakossága elveszhetett volna.

A pályaszakadás következtében Reczel és Zsanegh állomások közt a pályatűlés 18 méternyi hosszúságban elmosatott. Pászthó és Batony közt a 44. sz. tehervonat mozdonya s két kocsjá kislított. A távirati huzal is elszakadván, a távirati értesítés lehetetlen volt. Ludas és Kápolna közt 2 hid elvitettek, a pályatűlés 16 kilométer hosszúságban megbontatott annyira, hogy a közlekedés teljesen beszüntetett.

Buda és Promontor közt a vasuton közlekedés 8 nap múlva állítatik vissza.

Hajdu-Böszörményből vettük a következő tudósítást: A város tulajdonát képező újonnan épített s lehető csinnal berendezett fűdőhelyiségében, a vendéglős által vasárnapra rendezett táncestély Oláh Józsi zenetársulata közreműködésével kielégítőleg sikerült, pedig Böszörmény város nagy mivelit közönsége csak félrészen volt ott képviselve. Ez első fűdő-összejövetel is bebizonyította, hogy a téres kertben fedett, faoszlopokra állandóan készített csarnok felállításának nélkülözhetetlen. Mily zavart okozott jelenben is a mintegy félórás tartó hívós szél! Hölgyeink alig találtak menhelyet a fűdőépület csarnokában. A ritkán élvezett, kedvesen gyönyörködött zene mellett a tánc fel nyolcz óra táján megkezdődött s jókedvvel kitarva folyt éjféltűnti 1 óra tájig. — A vendéglős jóakarólag figyelmzettük, hogy mindenkor is, de különösen hasonló estélyek alkalmával asztalát hozzáértő felszolgálókkal lassa el, hogy ha valaki kirándul, ne bábeli zavarban töltse el azon pár órát, melyet magára s környezetére nézve élveztesnek ígért. Bár a mértékletesítő hivatalnok olyan helyen hivatalból megjelenve nem örömet szemlélnek: mindazáltal nem árt, ha néha kitekint oda, mikor senki sem látja, — mert más különben a város bánja meg. — A pártok az egész estélyen nem látszólat szint ülteni; az egész társas-összejövete — kevés kivétellel — családiasnak tünt fel. Az éjfel után buzdóságából szónoklani kezdett jobboldali pártiatót is saját képviselőjeitől, igen helyesen, békés polgári kötelességre — a csendességre intette. Nem tudjuk, Oláh Józsinak van-e panaszja, mert nekünk ő reá csak az a panaszunk, hogy ritkán hallatja magát, s önként nem tesz kirándulásokat.

UJDONSAGOK.

* A fűkölak ifjuság egy része küldöttséget menesztett a függetlenség párt vasárnap itt időző követjelöiteihez, s ott Torma Károly hittanhalgató szónokolt; beszéde mai számunkban olvasható.

* A függetlenségi párt központi bizottsága holnap, szerdán délután 5 órakor gyűlést tart a „Debreczen” szerkesztőségi helyiségében.

* Fűpásztorunkhoz, Révész Bálint urhoz ma délután 5 óra tájig elvartunk meghívott. Mi indokból? — még nem tudjuk.

* Simonyi Ernő követjelölőnk a hajnalit vonattal utazik át Miskolczra, hova elvtársaink által meglövott.

* A nyolcvot gyermekmájaisa tegnap tartott meg a nűpörben. Nem nagy számmal voltak jelen.

* A szavazójegyek kiosztása körül — a mint halljuk — sok hiba történt, mégpedig pártelintet nélkül beszélük ezt. Jó volna a tizházigazdák nál utánnézni.

* A helybeli iparos ifjuság önképző-egylete részéről nem mulasztatom el meleg szavakban öszinte köszönetet nyilvánítani nagyságos Szűcs István kir. tanácsos s törvényszéki bíró urnak azon nemes szívűségéért,

mely szerint szerény egytelünk könyvtárát „Debreczen város történelme” című saját szerzeményével kegyesen növelni rállátottat. Fogadjá az igen tisztelt ajándékozó egytelünk nevében ismételt köszönetemet. Debreczen, 1875. június 29. Ifj. Nagy Mihály, egytelü könyvtárnok.

* Az első választókerület választási elnöke tudatja, hogy a képviselőjelöltek nézve az ajánlatot holnap délután 3 órától 5-ig elfogadjá a ref. főiskola épületében, az akadémiái igazgató irodában.

* A mivelatlenség szomorú jelei tünnek fel olykor az ugrnevezett kortesvilágban. Sok helyt még az ablakot is beverték, másutt pedig a zászlókat bánták. Hejtelentünk kell ezt pártelintet nélkül.

* Nyilatkozat. Többektől hallottam, hogy a városban oly nemü hir kering felölem, mintha én korteskedési vagy vesztegetési szűndökből egy szavazatért bizonyos összeg pénzt ígért volna; ezzel szemben az igazság érdekében és magam iránti kötelességből ki kell nyilatkoznom, hogy azon hirt csak a ros akarat terjesztette a városban szét s nekülöz minden alapot. Debreczen, 1875. június 29. Reisz Dávid.

* Meleg napokat élünk. Szerencse, hogy az áldásos eső gyakran látogat meg bennünket.

* „Vasárnapi Újság” június 27-diki száma következő tartalommal jelent meg: — Blaháné Köcsi Lujza (arcképpel). — A marosvásárhelyi vértanúk emlékezete. — Költemény Illyés Bálintól. — Mi lett belőle? — Elbeszélés. — A főthi Garay-ház. — (képpel) Ompolytól. — A tő csendéletéből. — (képpel) Herman Ottótól. — A kreuzeni vizsgogyűlést. — (képpel). — A rejtmes szűndökből. — Verne Gyula regénye, képekkel. — „Hírlopók a hűvösön”. — (Fűvárosi tárcza, Borostyai Nándortól). — „Hottum János az „agyukirály” (képpel). — „A hűtről”. — Irodalom és művészet, közintézetek, stb. rendes rovatok.

A „Debreczen” eredeti **MAGANTAVIRATA.** — Nagyvárad, jun. 29. Simonyi Ernő tegnap nagyszerűen fogadtatott. Ma délelőn remek beszédet tartott a polgárság ezrei jelenlétében. Nálunk megválasztása biztos, de nem nyilatkozott oda, hogy ez esetben is elfogadná a várdi képviselőseget.

Felölő szerkesztő: **SZATMÁRI KÁROLY.** Fűmunkatárs: **TISZAI DÁNIEL.**

Nyilttér.

Egy jó hangzásu **UJ ZONGORA** eladó. Értekezhetni Debreczenben piac-utcán Csanak József ur háza alatt.

Schwarz Maté papírraktárban.

216 3—3

Arverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék, mint tkv. hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a felperes Erdel János és neje Jóna Zsuzsanna részére, alperes Papp Sándortól és néhai neje Nagy Mária örököseitől lefoglalt ingatlanok u.m. a debreczeni 1509. sz. tjkönyvben jegyzett s 1600 aftra becsült kétmalomutczai 876. számú házastelek és 1 hold 350 négyzetöl kűlö föld, a megkísérlett első árverésen el nem kelvén, azok a kitűzött második határidőben, é. v. július 30-án d. u. 3 órakor a telekűnyvi irodában végrehajtó Mészáros László által megtartandó árverésen, szűkség esétére becásron alól is el fognak adatni.

Kizártsái ár a becsérték, az árverelő által leteendő bánatpénz 160 aft.

A vételár 3 egyenlő részletben és pedig az első a leütéskor azonnal, a második attól 2 hó, a harmadik a leütéstől 3 hónap alatt esedékes 6% kamattal, a tkvi hatóságnál lefűstendő, a bánatpénz az első részletbe tudatik.

A többi feltételek a kikűldöttél és a telekhivatalban megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, a kir. tvszék, mint tkvi hatóságnak 1875. június 11-én tartott üléséből.

Szentpétery Sándor, jegyző.

215 3—3

H I R D E T É S E K.

Pályázat.

A székhelyi fűdő részvényirtálat részéről az alább megnevezett fűdőház építési- és felújítási munkáit pályázat nyitattik. Felhívunk azért mindazokat, kik vállalkozni kívánnak, hogy pályázatukat költés torvelikével együtt 1875. évi július hó 10-ig az egytelü elnöke dr. Horváth Józsefhez Székhelyiudon nyujtsák be.

Az épület következő: Tíz ől hosszú, négy ől széles, melyből a folyosó már fél ől széles s faozlopokon nyugszik, szűndő tetővel, deszka padlással ellátandó, az épület téglából, hátréze másfél láb, oldalán és eleje egy láb széles, falai szűndő, épület hat fűdő szobán, egy kázan szobára, egy a folyosóból elrekesztendő ötűző szobára osztandó s egyenlőtűl fél láb széles falal elválasztandó, a fal magassága a földtűl két ől, a szűndő deszkával kipofoztatandó, ajtókkal, ablakokkal ellátandó, egy szűndő alj borszerű elrekesztendő.

Felújítás, hogy szoba porcelán kűdél, kűtű fűdél, a szűkséges kázanókál, vízvesztő csövesetekél és vízvezetékél látsandó el.

Kelt Székhelyiudon, 1875. június hó 24-én.

Dr. Horváth József, társulat elnöke.

Értesítés.

A Gyomai uradalomban — Gyoma tiszavűdétől vasuti állomást — van két pár teljesen felújított, még igen jól használható cseplőgép, a i. két cseplő és két gűküzán eladásra kűllítva. A venni szűndőközök az uradalmi felügyelősegtől saiveakéjdenek jelelntezni.

Unger József, urad. felügyelő.

213 2—3

Követválasztási lobogók

gyapju és seilyenszővetűből nagy betűs felirattal bárműl negyven és mennyiségben minden órán megrendelhetők és a legutányosabb áron kaphatók

Swoboda József kereskedésében Debreczenben a „Fűherő” vendégél mellett.

Hirdetmény.

Összegy Tihanyi Ferencné ő nagy méltósága Tardosi bírtoka a hozzá tartozó regale és hűdván jövedelmével fűlvé 1875. évi szűnt-Mihály napjától számtandólag haszonbérbe adandó. Értekezhetni a feltételek iránt Debreczenben **Uvárhelyi Károly** ügyvédél.

223 1—2